

Tallinna Avatud Kooli õppekava

I, II ja III kooliaste

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	4
1. Kooli eripära ja väärtused ning õppe- ja kasvatusesmärgid	5
1.1. Sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamine Tallinna Avatud Koolis	10
1.2. Ennastjuhtiva õppija kujundamine Tallinna Avatud Koolis	13
1.3. Reaal- ja loodusteadused Tallinna Avatud Koolis	15
1.4. Lõimitud aine- ja keeleõpe Tallinna Avatud Koolis	16
1.5. Projektõpe Tallinna Avatud Koolis	17
1.6. Praktikumid Tallinna Avatud Koolis	19
2. Kooli struktuur ja juhtimine	20
3. Õppe ja kasvatus korraldus	21
3.1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	24
Tallinna Avatud Kooli I kooliastme tunnijaotusplaan	27
Tallinna Avatud Kooli II kooliastme tunnijaotusplaan	28
Tallinna Avatud Kooli III kooliastme tunnijaotusplaan	29
3.2. Kesksete teemade ja lõimingu rakendamine	31
3.3. Loovtöö korraldamise põhimõtted	33
4. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus	34
4.1. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamise kord Tallinna Avatud Koolis	38
4.2. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine	38
5. Tuge vajavate õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	39
6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ning nõustamise korraldus	44
7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	45

8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	46
9. Kogukonna kaasamine Tallinna Avatud Koolis	47
9.1. Lapsevanema kaasamine ja roll	47
10. Tallinna Avatud Kooli õppekava tulevased lisad	50

Sissejuhatus

Tallinna Avatud Kool on üldhariduslik munitsipaalkool, mis tegutseb vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale. Tallinna Avatud Kooli õppekava (edaspidi õppekava) on hariduse eesmärkide teostamise plaan ehk dokument, mis sätestab milleks, mida, kuidas ja millise aja jooksul Tallinna Avatud Koolis õpitakse ja õpetatakse.

Tallinna Avatud Kooli õppekava koostamisel on lähtutud

- põhikooli riiklikust õppekavast (edaspidi RÕK) ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest,
- rahvusvahelistest haridusuuringutest,
- rahvusvahelistest õppekavadest (nt International Baccalaureate Diploma Programme),
- Eesti haridusvaldkonna arengukavast 2021-2035.

Õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Üldosas esitatakse kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid, õppekorraldus, õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus, hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord, õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus ning õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

Lisades esitatakse Tallinna Avatud Kooli I, II ja III kooliastme projektide teemad ning ainevaldkondade õppeainete ainekavad, mis sisaldavad õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldusi klassiti.

Käesolev õppekava on koostatud kogu põhikoolile: **esimesele, teisele ja kolmandale kooliastmele.**

1. Kooli eripära ja väärtused ning õppe- ja kasvatuseesmärgid

Unistame avatud Eestist, kus elavad julged ja hoolivad inimesed ning kus austatakse vabadust, isikupära ja pidevat õppimist.

Meie **missiooniks** on luua uuenduslik koolimudel, kus iga laps saab areneda teadmisi väärtustavaks ja tasakaalus isiksuseks ning meie ühiskond muutuda avatumaks ja tugevamaks. Tallinna Avatud Kooli kultuuri iseloomustavad **neli põhiväärtust**, mida jagavad meie kooli meeskond, õpilased ja kogukond.

Me hoolime

Me hoolime endast, kaaslastest ja maailmast. Suhtume austusega nii meiega sarnastesse kui ka meist erinevatesse inimestesse ja arvamustesse.

Me julgeme

Me julgeme seada kõrgeid eesmärke, julgeme eksida ja uuesti alustada. Julgeme oma arvamuse välja öelda, julgeme sekkuda, kui näeme ebaõiglust.

Me pühendume

Me pühendume sellele, mida ette võtame. Keskendumine ja pingutus aitavad meil aina paremaks saada.

Me tähistame

Me tähistame väikeseid ja suuri saavutusi. Me õpime rõõmuga ja jagame oma kogemusi üksteise ja maailmaga.

Tallinna Avatud Kool on **kogukonnakool**, mis on tihedalt seotud oma õpilaste, perede ja laiema Põhja-Tallinna kogukonnaga, luues tugeva sideme kooli, kodu ja ümbruse vahel. Kogukonnakoolil on oluline roll laste ja noorte terviklikus arengus. Kogukonna tunnetus ja tugeva sotsiaälvõrgustiku olemasolu on tähtis, et tagada kõigile õpilastele ligipääs vajalikule toetusele ja et igaüks leiaks koolikeskkonnas oma koha.

Hea kogukonnakool toob erinevad osapooled – **õpetajad, õpilased, pered ja kogukond** – kokku ning loob keskkonna, kus iga õpilase heaolu ja areng on prioriteet.

Rahvusvaheline kogemus näitab, et kool saab toetada kogukonna sidusust ning paremat teineteisemõistmist erinevate ühiskonnagruppide vahel. Sellisel koolimudelil on positiivne mõju kõigile lastele. Erineva taustaga lapsed õpivad ja tegutsevad koos ning õpivad nii üksteist paremini mõistma. Kõigi suhtes on kõrged ootused, nii akadeemilises kui ka ühise väärtusruumi mõttes.

Sel põhjusel on ka Tallinna Avatud Kool koosõppiv kogukonnakool, kus õpilaskond peegeldab kohaliku kogukonna mitmekesisust. Meie koolis õpivad koos erineva emakeele ja kultuurilise taustaga õpilased, luues keskkonna, kus väärtustatakse mitmekeelsust, kultuuridevahelist suhtlust ja üksteiselt õppimist. See toetab nii akadeemilist kui ka sotsiaalset arengut, aidates kujundada avatud ja salliva maailmavaatega noori.

Kogukonnakool tähendab ka seda, et **õppimine toimub tihedas koostöös kogukonnaga**:

- Õppimine toimub koostöös **peredega**. Lapsevanemad toetavad igakülselt oma lapse arengut ja õppimist ning iseseisvaks inimeseks kujunemist. Perekonnad on kaasatud õppetöö mitmekesistamisesse näiteks projektõppes ja ülekoolilistel sündmustel.
- Õppimine toimub muuhulgas väljaspool kooli, koostöös erinevate **ekspertidega**. Meie jaoks on oluline kaasata õppetegevusse eksperte (nt kohalikest ettevõtetest, kodanikuühendustest, linnavalitsusest või ülikoolidest), kellel on oma valdkonna süvateadmised. Õpilasel aitab see luua seoseid õppeainete vahel ja ka maailmaga, mis jääb kooliseintest väljapoole.
- Tallinna Avatud Koolis tegutseb lisaks hoolekogule aktiivne vanematekogu, mille eesmärgiks on igakülselt toetada Tallinna Avatud Kooli eesmärkide saavutamist.

Töötame Tallinna Avatud Koolis **viie võtmepädevuse** arengu toetamise nimel.

Tallinna Avatud Kooli lõpetaja on					
VÕTME- PÄDEVUSED	Iseseisev mõtleja *keskendub mõnuga ja pikalt, kuulab tähelepanelikult; *mõtleb ja tegutseb iseseisvalt; *naudib keeruliste lahenduskäikudega probleemidele vastuste otsimist; *loob seoseid, analüüsib sügavalt ka abstraktseid teemasid ja teeb uusi järeldusi; *hindab teavet kriitiliselt; *on avatud uutele ideedele ja kohandab oma mõtlemist uue teabe põhjal.	Isikupärane looja *esineb ja esitleb oma töid enesekindlalt, selgelt ja kaasahaaravalt; *pakub üllatavaid, raamist välja ja loovaid lahendusi; *näeb eksimusi loomuliku osana arengust; *innustab ka teisi loovalt eksperimenteerima; *väljendab oma eristuvat stiili ja arvamust enesekindlalt; *võtab vastu ja rakendab konstruktiivset tagasisidet, kohandades oma ideid.	Aktiivne õppija *on uudishimulik, teadmistejanuline ja initsiatiivikas; *planeerib ja tegutseb eesmärgipäraselt; *omab teadmisi ja kasutab aktiivselt erinevaid õpistrateegiaid; *töötab aktiivselt kaasa, võttes vajadusel ka liidrirolli; *väärtustab tagasisidet ja õpib oma vigadest.	Avatud kaaslane *loob julgelt kontakti uute kaaslastega; *suhtleb rõõmuga ja avatult, sõltumata enda või kaaslase keeleoskusest; *on tähelepanelik suhtleja – kuulab, märkab ja toetab teisi; *töötab tulemuslikult nii paaris kui ka rühmas, kaasates aktiivselt teisi; *on paindlik suhtleja, kohandades oma käitumist ja lahendades eriarvamusi koostöiselt.	Tasakaalus isiksus *on teadlik enda ja teiste tunnetest ning oskab neid selgelt väljendada; *väljendab ja lahendab erimeelsusi konstruktiivselt ja austavalt; *seisab enda ja teiste vajaduste eest, leides tasakaalu isiklike ja ühiste eesmärkide vahel; *on mitmekülgsete huvidega, naudib nii vaimset kui füüsilist tegevust; *suudab ennast juhtida, kohaneda muutustega ja säilitada rahu pingelistes olukordades.

Viie võtmepädevuse defineerimisel oleme lähtunud:

- RÕKis sõnastatud üldpädevustest,
- Christopher Petersoni ja Martin Seligmani koostatud vooruste ja positiivsete isikuomaduste liigitusest,
- Üle-Euroopalises uuringus välja toodud oskustest, mida tööandjad kõige enam hindavad.

Tallinna Avatud Kooli võtmepädevuse “iseseisev mõtleja” kirjeldamisel on aluseks võetud põhikooli riikliku õppekava üldpädevusi: õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus ning digipädevus.

Tallinna Avatud Kooli võtmepädevuse “isikupärane looja” kirjeldamisel on aluseks võetud põhikooli riikliku õppekava üldpädevusi: suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus ning digipädevus.

Tallinna Avatud Kooli võtmepädevuse “aktiivne õppija” kirjeldamisel on aluseks võetud põhikooli riikliku õppekava üldpädevusi: sotsiaalne- ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, kultuuri- ja väärtuspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus ning digipädevus.

Tallinna Avatud Kooli võtmepädevuse “avatud kaaslane” kirjeldamisel on aluseks võetud põhikooli riikliku õppekava üldpädevusi: kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus ning suhtluspädevus.

Tallinna Avatud Kooli võtmepädevuse “tasakaalus isiksus” kirjeldamisel on aluseks võetud põhikooli riikliku õppekava üldpädevusi: kultuuri- ja väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus ning suhtluspädevus.

Tallinna Avatud Kooli viis võtmepädevust ning nende arendamine iseendas **on olulised ka õpetajate ja kõigi teiste kooli töötajate jaoks.**

Viie võtmepädevuse arengu toetamiseks ühendame Tallinna Avatud Koolis baasõppe suunaga aineõppe ehk **ainetunnid** ja **projektõppe** ning **lõimitud aine- ja keeleõppe eesmärgiga kujundada ennastjuhtivat õppijat**. III kooliastmes lisanduvad I ja II kooliastme mudelile praktikumid ja

külastustunnid, mille eesmärk on samuti toetada võtmepädevuste arengut. **Tallinna Avatud Kooli õpilased omandavad** põhikooli lõpuks kolm keelt väga heal või heal tasemel, sügavad teadmised reaali- ja loodusteadustes, kõrged õpioskused ning head sotsiaalsed ja emotsionaalsed oskused.

Tallinna Avatud Kooli mudel	
MIDA? Mida õpilased Tallinna Avatud Koolis õpivad? Mida omandavad?	KUIDAS? Kuidas õpilased Tallinna Avatud Koolis õpivad?
• Tallinna Avatud Kooli võtmepädevused ja väärtused • ennastjuhtiva õppija pädevused • head sotsiaalsed ja emotsionaalsed oskused • eesti keele väga heal tasemel • inglise keele väga heal tasemel • B-võõrkeele heal tasemel • sügavad teadmised reaali- ja loodusteadustes	• lõimitud aine- ja keeleõpe • baasõpe • aineõpe • projektõpe • iseseisva õppimise päevad • praktikumid (III kooliastmes) • külastustunnid (III kooliastmes) • õppekäigud • KÕP-süsteem (I ja II kooliastmes) • mentorsüsteem (III kooliastmes)

1.1. Sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamine Tallinna Avatud Koolis

Lisaks tugevatele aineteadmistele ja suurepärasele keeleoskusele on Tallinna Avatud Koolis oluline elus hästi hakkama saamiseks vajalike oskuste, hoiakute ja harjumuste kujunemine. Praktiliste eluoskuste, nagu koostööoskused, empaatia, aga ka iseendast arusaamine, oma tunnete mõistmine, iseenda kehtestamine, tagasiside andmine ja vastuvõtmine, kriitiline mõtlemine, tervislike valikute tegemine nt toitumises ja liikumises, on samuti Tallinna Avatud Kooli õppekava osa ning nende oskuste ja hoiakute arendamine on tegevuste kogum, mis toimub nii tundides kui ka väljaspool klassiruumi. Koolipäeva komponendid – hommikuring I kooliastmes, pikk õuevahetund, iseseisva õppimise aeg, lugemismaterjalid, tegevused projektides ning kõikvõimalikud õppekäigud – toetavad õpilaste sotsiaalset ja emotsionaalset arengut.

Õpilaste sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamiseks rakendame Tallinna Avatud Koolis KiVa programmi, VEPA metoodikat ja KÕP- ning mentorsüsteemi (kontaktõpetaja ja mentori süsteemi).

KiVa on teadus- ja tõenduspõhine kiusamisvastane programm, mis on töötatud välja Soome haridus- ja kultuuriministeeriumi toetusel Turu ülikoolis. KiVa programmi kasutatakse kogu maailmas ja see on maailma enim uuritud kiusamisvastane programm. KiVa programm sisaldab tegevusi ja juhendeid nii kiusamise ennetamiseks kui ka kiusamisjuhtumite lahendamiseks. KiVa eesmärk on kiusamise ennetamine ja kiusajuhtumite tõhus lahendamine. Programm põhineb kiusamise ja selle mehhanismide aastakümnete pikkusel ulatuslikul uurimisel. KiVa tugineb kolmele sambale: ennetamine, sekkumine ja jälgimine.

VEPA on kogum meetoditest, mida õpetaja kasutab õpitegevuste ajal. Metoodika eesmärk on positiivse ja õppimisele suunatud õhkkonna loomine klassis ning õpilaste positiivse käitumise tunnustamine. VEPA metoodika koosneb tõenduspõhistest töövahenditest ja märguannetest, mille kasutamine suurendab õpilaste oskusi oma käitumise ja emotsioonide kontrollimiseks.

KÕP-süsteem I ja II kooliastmes. Igal klassiõpetajal on kuni 24 kontaktõpilast.

KÕP-õpetaja ehk kontaktõpetaja roll on:

- luua oma kontaktõpilaste ja nende peredega koostöine suhe;
- toetada oma klassi grupiprotsesside arengut;
- koondada ja hoida tervikpilti oma kontaktõpilaste arengust ja toimetulekust koolis;
- toetada õpilase kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks;
- toetada õpilaste sotsiaalseid suhteid ja väärtushinnangute kujunemist kasutades KiVa metoodikat ja materjale;
- lähtuda KÕP-tundide läbiviimisel KÕP-tundide kavast;
- viia läbi KiVa programmi tegevusi I ning II kooliastmes.

Kord nädalas toimuvad KÕP-tunnid. KÕP-tundide peamine eesmärk on toetada õpilaste sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. KÕP-tundide planeerimisel toetab õpetajat KÕP-tundide kava, kuhu on kokku toodud nii inimeseõpetuse õpiväljundid, KiVa programmi tegevused kui teised sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut toetavad teemad ning tegevused.

KÕP-tundides:

- omandatakse need inimeseõpetuse ainekava õpiväljundid, mida ei käsitleta projektõppes;
- toetab õpetaja koostöiste ja hoolivate suhete kujunemist ja säilimist grupis/klassis;
- aitab õpetaja õpilastel sihikindlalt arendada oma sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi;
- viib õpetaja läbi KiVa programmi tegevusi I ja II kooliastmes;
- käsitleb õpetaja parasjagu grupis/koolis olulisi teemasid.

Mentorsüsteem III kooliastmes. Kolmandas kooliastmes rakendatakse õpilaste sotsiaalse ja emotsionaalse arengu ning õpiedu toetamiseks mentorsüsteemi. Mentorsüsteemis valib iga õpilane endale valikus olevate koolitöötajate seast mentori. Igas mentori õppegrupis on kuni 18 õpilast.

Mentori roll on:

- luua oma õppegrupi õpilastega koostööine ja usalduslik suhe;
- toetada oma õppegrupi grupiprotsesside arengut;
- jõustada oma õppegrupi õpilaste arengut, õpimotivatsiooni ja õpivalikute tegemist, kasutades mentorluse ja *coachingu* meetodeid;
- toetada õpilase kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks;
- lähtuda mentortundide läbiviimisel mentortundide kavast;
- toetada õpilaste sotsiaalseid suhteid ja väärtushinnangute kujunemist kasutades KiVa metoodikat ja materjale ning viia läbi KiVa programmi tegevusi III kooliastmes;
- oma grupi õpilaste loovtööde juhendamine (läbimise, koostamise ja esitlemise toetamine);
- nõustada oma grupi õpilaste vanemaid nende lapse õppimise ja arengu osas;
- koondada oma õppegrupi õpilaste arengu ja toimetuleku üldpilti koolis.

Kord nädalas toimuvad mentortunnid vastavas mentori õppegrupis. Mentortundide peamine eesmärk on toetada õpilaste sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Mentortundide planeerimisel toetab mentorit mentortundide kava, kuhu on kokku toodud nii inimeseõpetuse

õpiväljundid, KiVa programmi tegevused kui teised sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut toetavad teemad ning tegevused. Kord perioodis viib mentor läbi individuaalse vestluse kõikide enda õppegruppi kuuluvate õpilastega.

1.2. Ennastjuhtiva õppija kujundamine Tallinna Avatud Koolis

Tallinna Avatud Koolis usume, et õpilane on oma õppeprotsessi aktiivne osaleja, kes suudab teadlikult juhtida oma õppimist. Ennastjuhtiv õppija seab eesmärged, planeerib oma tegevusi, valib sobivad õpistrateegiad, juhib oma motivatsiooni ja emotsioone ning hindab oma arengut. Meie eesmärk on pakkuda mitmekesiseid õpikeskkondi ja -kogemusi, mis toetavad nende oskuste kujunemist igapäevases õppetöös.

Ennastjuhtiva õppija põhioskused

- Eesmärgistamine ja planeerimine – õpilane seab endale realistlikud õpieesmärgid ja kavandab sammud nende saavutamiseks.
- Infotöötlus ja õpistrateegiate valik – õpilane oskab kriitiliselt analüüsida teavet ning kasutada oma õppimiseks sobivaid meetodeid.
- Motivatsiooni ja emotsioonide juhtimine – õpilane teadvustab oma õpimotivatsiooni allikaid ning oskab tulla toime õppimisega seotud emotsioonidega.
- Enesehindamine ja analüüs – õpilane reflekteerib oma õpitulemusi, teeb vajalikke kohandusi ja võtab vastutuse oma arenguteekonna eest.

Ennastjuhtiva õppija kujundamise põhimõtted Tallinna Avatud Koolis

Ennastjuhtiva õppija kujundamine on meie koolis teadlik protsess, mida toetavad erinevad õppemeetodid ja -formaadid. Me usume, et ennastjuhtiv õppimine ei ole staatiline oskus, vaid pidevalt arenev võimekus, mida saab harjutada ja tugevdada erinevates õppimissituatsioonides.

Tallinna Avatud Kooli meetodid ja tegevused, mis toetavad ennastjuhtivat õppimist:

- Iseseisva õppimise päevad – annavad õpilastele võimaluse arendada iseseisva töö oskusi:
 - I kooliastmes vähemalt korra perioodis,
 - II kooliastmes korra nädalas,
 - III kooliastmes proaegadel ehk igapäevastel päevaplaani sisse disainitud iseseisva õppimise ja puhkamise aegadel.
- Projektõpe – loob õpilastele võimalusi eesmärgistada, planeerida ja oma õpiprojekte ellu viia.
- Praktikumid (III kooliastmes) – toetavad õpilaste autonoomiat ning annavad praktilisi kogemusi, mis aitavad siduda teooria ja praktilise rakendamise.
- KÕP-tunnid ja mentortunnid – keskenduvad sotsiaal-emotsionaalsete oskuste ning õpioskuste arendamisele.
- KiVa programm – toetab turvalise ja motiveeriva õpikeskkonna kujunemist.
- Vestlused – pere-, arengu- ja üks-ühele vestlused võimaldavad õpilasel koos pere ja õpetajaga reflekteerida oma edasiminekut ning seada uusi eesmärgi.
- Kujundav tagasiside ja eneseanalüüs – sõnaline tagasiside (1.-5. klass) ja protsenthindamine koos sõnalise tagasisidega (6.-9. klass), mis suunab õpilasi oma arengut mõtestama ja uusi eesmärgi seadma.

Ennastjuhtivaks õppijaks kujunemine on elukestev protsess, mida Tallinna Avatud Koolis teadlikult toetame. Meie õpikeskkond pakub võimalusi harjutada ja arendada enesejuhtimise oskusi igapäevaselt ning erinevate õppemeetodite kaudu. Nii valmistame oma õpilasi ette iseseisvaks ja vastutustundlikuks õppimiseks nii koolis kui ka hilisemas elus.

1.3. Reaal- ja loodusteadused Tallinna Avatud Koolis

Töötame Tallinna Avatud Koolis selle nimel, et igal õpilasel oleks võimalus omandada sügavad teadmised reaal- ja loodusteadustes. Selleks oleme suurendanud nii I kui ka II kooliastmes matemaatika ja loodusõpetuse mahtu. III kooliastmes oleme suurendanud matemaatika mahtu ning süvendatud teadmisi reaal- ja loodusteadustest pakuvad ka praktikumid ning interdistsiplinaarne projektõpe, loodusainetes õuesõpe. Aineõpetuses süveneme matemaatika ja loodusõpetuse baasteadmistesse ning -oskustesse. Projektõppes teeme koostööd erialaekspertidega, et reaal- ja loodusteaduste projektid oleksid ambitsioonikad, elulised ja põnevad, aitaksid õpilastel näha ning kogeda, kuidas reaal- ja loodusteadused on seotud igapäevase eluga. I kooliastmes on aastas 4 projekti, millest 1-3 on reaal- ja loodusteaduste fookusega. II kooliastmes on aastas 5 projekti, millest 2-3 on reaal- ja loodusteaduste fookusega. III kooliastmes (v.a. 9. klassis) on aastas 5 projekti, millest vähemalt 2 on konkreetse reaal- ja loodusteaduste fookusega ning lisaks läbib iga õppija aastas 2 praktikumi, mille hulgast saab valida oma huvidele vastavaid reaal- ja loodusteadustega seotud teemavaldkondi.

Selleks et toetada mõtestatult õpilaste digipädevuste arengut, oleme õppija digipädevusmudeli (<https://digipadevus.ee/oppija-digipadevusmudel/>) sidunud erinevate ainekavadege. See tagab, et digipädevuste areng on toetatud kõikides valdkondades ning läbivalt kogu põhikooli vältel. Eraldi õpitakse II kooliastmes programmeerimist, mis süvendatult digipädevuste arengut toetab. Projektõppe meetodi alusel õpetatavates õpiprojektides on läbi mõeldud, milliste digipädevuste arendamist erinevad projektid toetavad ja kuidas digipädevuste arendamisega tegeletakse.

1.4. Lõimitud aine- ja keeleõppe Tallinna Avatud Koolis

Meie sihiks on, et kõik Tallinna Avatud Kooli õpilased omandavad põhikooli lõpuks 3 keelt väga heal või heal tasemel. Selleks rakendame alates 1. klassist **lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õppe) metoodikat ning õpetame kõiki keeli (eesti, inglise ja B-võõrkeeli) lähtudes LAK-õppe meetoditest ja keelekümluse põhimõtetest**. Tallinna Avatud Koolis rakendatava LAK-õppe puhul on oluline, et lapsed klassis on erineva koduse keelega. Eesti ja muu koduse keelega õpilased õpivad koos ühtse grupina kogu päeva või enamiku päeva vältel lõimitud aine- ja keeleõppe põhimõtetest lähtudes, seega omandavad õpilased erinevaid keeli tähenduslikus kontekstis igapäevasuhtluses ja aineteadmistega seostatult. LAK-õppe meetodil omandavad kõik õpilased põhikooli lõpuks eesti, inglise keeles ja B-võõrkeele väga hea taseme nii rääkimises, kuulamises, lugemises kui ka kirjutamises.

LAK-õppe põhimõtted Tallinna Avatud Koolis:

- **eesti ja muu koduse keelega õpilased õpivad koos ühes** klassis ning toetavad teineteist õppeprotsessis;
- **mitu fookust** – keelt ja ainet õpitakse lõimitult; keelt õpitakse/õpetatakse kõikides tegevustes ja kõikides valdkondades, keeleõpetajad toetavad aineõpet;
- **ei tõlgita**: üks õpetaja – üks keel;
- **diferentseerimine** – õpetaja diferentseerib õppetööd klassiruumis nii, et meetodid ja tunni tempo vastaksid erineva keeletasemega õpilaste vajadustele.
- **turvaline ja rikastav õpikeskkond** – igapäevased rutiintegevused ja kõnemallid; ainesisu ja keel tehakse nähtavaks seinal jm;
- **autentsus ja allikalähedus** – õpilaste huvidega arvestamine, õppetegevuse seostamine õpilaste igapäevaelu kogemustega, kontakti loomine teiste sihtkeeles kõnelejatega;

- **aktiivne õppimine** – õpilased räägivad rohkem kui õpetaja, õpilased seavad endale õpieesmärke; edendatakse õpilaste koostööd, õpetaja on suunaja ja võimaluste looja;
- **koostöö** – erineva emakeelega õpetajad, kes õpetavad sama klassi, töötavad meeskonnana ja planeerivad õppeprotsessi koostöös, lapsevanemad kaasatakse õpilasi toetama, õppeprotsessi kaasatakse ka kohalik kogukond ja erialaeksperdid.

1.5. Projektõppe Tallinna Avatud Koolis

Projektõppe raames viime läbi õpiprojekte, mis lähtuvad Tallinna Avatud Kooli **väärtustest** ja **neljast kesksest teemast** (“inimeseks olemine”, “aeg ja ruum”, “loodus ja tehnoloogia”, “kogukond, ühiskond ja globaalne areng”) ning kus uurime põhjalikult mõnda küsimust või lahendame reaalselt probleemi. Projekte luues lähtume **Buck Institute for Education**’i projektõppe kuldstandardist.

Projektõppe on aktiivõppe meetod:

- kus õpetaja disainib õpiprojekti;
- mille käigus õpilased omandavad õppekavaga seotud teadmised ja oskused;
- kus otsitakse vastust väljakutsuvale elulisele probleemile ning demonstreeritakse seda läbi mõjusa lõpp-produkti.

Mida projektõppe Tallinna Avatud Kooli kontekstis juurde annab ja miks me projektõppe vormi kasutame?

TÄHENDUS JA MOTIVATSIOON:

Projektõpe annab sügavad teadmised ja õppimisele tähenduse. Projektõpe lubab õpitut rakendada ja seeläbi paremini mõista, isiklikult seotuks saada ning emotsionaalselt kogeda.

OSKUSTE ARENG:

Projektõpe loob konteksti ja praktiseerimise võimaluse oluliste oskuste kujunemiseks. Arenevad sotsiaalne tundlikkus ja kriitiline mõtlemine, oskused suhelda ja koostööd teha ning võimekus ennast juhtida.

AKTIIVNE ELUHOIAK:

Projektõpe kujundab lahenduskesksust ja julgust võtta vastutust ning loob seost koolielu ja kogukonna vahel.

Tulemusliku õpiprojekti olulised kriteeriumid:

- selged eesmärgid – iga projekt hõlmab ühe või mitme aine õpitulemusi, projekti käigus toetatakse õpilaste võtmepädevuste arengut;
- keerukas probleem või uurimisküsimus;
- pikaajaline uurimus (üks projekt kestab 5–7 nädalat);
- autentsus – projekti probleemipüstitus, kasutatavad meetodid/tööriistad/lahendused või projekti mõju on seotud reaalse eluga;
- õpilased teevad projekti käigus sisulisi valikuid;
- refleksioon, tagasiside andmine ja vastuvõtmine toimub läbivalt;
- projekti tulemi avalik esitlemine.

Erinevate õpiprojektide tulemusel valmivad erinevat tüüpi lõpp-produktid. Tallinna Avatud Kooli õpiprojektide lõpp-produktidena loovad õpilased näiteks uurimistöid, katseid ja nende demonstratsioone, esitlusi, ekskursioone, videoid ja lühifilme, raamatuid, näituseid, kuuldemänge ja erinevaid üritusi.

I, II ja III kooliastme projektide teemad: “LISA 1. I, II ja III kooliastme projektid”

1.6. Praktikumid Tallinna Avatud Koolis

Lisaks ainetundidele ja projektõppe tundidele toimub osa kolmanda kooliastme õppetegevusest praktikumide formaadis. Praktikumide eesmärk on muuta õpe praktilisemaks, huvipõhiseks ning toetada viie võtmepädevuse arengut. Praktikumides osalemine võimaldab noorel muuhulgas õppida tundma erinevaid ameteid ja seeläbi teha tulevikus teadlikumaid edasiõppimise ning karjäärivalikuid.

Üks **praktikum** kestab pool aastat ja iga õppija läbib poolaastas ühe praktikumi. III kooliastme jooksul läbib seega iga õpilane kuus praktikumi. Iga poolaasta alguses valivad õpilased praktikumi lähtuvalt enda huvidest. Vajadusel toetab õpilast valiku tegemisel tema mentor. Tallinna Avatud Koolis pakutavad praktikumid on jaotatud kolme kategooriasse: **keeled, teadus, kunstid**. Praktikumides osalemine on kohustuslik ja neisse on lõimitud erinevate valdkondade õpitulemusi ning võtmepädevusi. Osad praktikumid viiakse läbi koostöös kooliväliste partneritega. Praktikumi õpigrupis on kuni 24 õpilast ning need toimuvad üks kord nädalas topelttunnina.

Praktikumides toimub hindamine arvestatud - mitteamvestatud põhimõttel. Praktikumi läbiviija hindab lisaks õpitulemustele õppija aktiivset osalemist, initsiatiivikut ning meeskonnatöös osalemist. Praktikumide hindamisel on võtmetähtsusega õppija eneseanalüüs. Hindamise põhimõtteid on täpsemalt kirjeldatud Tallinna Avatud Kooli hindamisjuhendis.

2. Kooli struktuur ja juhtimine

Tallinna Avatud Kool on üldhariduslik munitsipaalkool, mille loomisel on võetud arvesse 2017. aastal loodud üldharidusliku erakooli Avatud Kooli kogemust ning mis põhineb eelnimetatud erakooli õppemudelil. Koolis on 3 paralleelklassi ja klassis kuni 24 õpilast. Eesmärgiks on luua klassikomplektid, kus on nii eesti kui muu koduse keelega õpilasi.

Kooli juhtorganid on hoolekogu ning juhtkond, mida juhib kooli direktor. Direktori peamisteks ülesanneteks on vastutada õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse eest, arendada ja täiustada kooli kontseptsiooni ning esindada kooli avalikkuse ees.

Kooli juhtkonda kuuluvad lisaks direktorile õppejuhid ja teised juhtimisvastutusega ning direktori otsealluvusse kuuluvad ametid. Kooli juhtkonna koosseisu komplekteerib direktor.

Kooli **hoolekogu** on kooli kollegiaalne seitsmeliikmeline otsustuskogu, kuhu kuuluvad lapsevanemate esindajad, õpilaste esindaja, õpetajate esindajad ja kooli pidaja esindaja. Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, pedagoogide, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuse suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatuseks paremate tingimuste loomine. Kooli hoolekogu juhindub oma tegevuses põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, kooli põhimäärusest ning riigi ja Tallinna õigusaktidest.

Tallinna Avatud Koolil on ka **vanematekogu**, kuhu kuuluvad hoolekogu esindajad, lapsevanemate esindajad ning koolijuht. Vanematekogu on nõuandev organ, mille eesmärk on igakülgset toetada Tallinna Avatud Kooli eesmärkide saavutamist.

Õpilaste peredel on võimalus Tallinna Avatud Kooli õppe- ja kasvatuspõhimõtete, meetodite ja põhiväärtustega tutvuda perepäevadel ja teistel kooli poolt korraldatud sündmustek. Vastuvõtt Tallinna Avatud Kooli toimub vastuvõtu korra alusel.

3. Õppe ja kasvatuse korraldus

Õppeaastas on **35 õppenädalat**, kokku **175 koolipäeva**, mis on jaotatud **viieks perioodiks**. Kooliaasta algab 1. septembril. Kooliaastas on mitu vaheaega, vaheaegade täpsed ajad määratakse eelmise õppeaasta 1. aprilliks.

Tallinna Avatud Koolis toimub õppetöö lähtudes **lõimitud aine- ja keeleõppe põhimõtetest** ning ühendades baasõppe suunaga aineõpetust ehk **aineõpet ja projektõpet**.

I **kooliastmes** koosneb koolipäev **baasõppe tundidest** ehk ainetundidest, kus tegeletakse süvendatult keelte, matemaatika, loovuse ning loodusõpetusega, ja **projektõppe tundidest**. Ainetundide planeerimisel lähtuvad õpetajad üldõpetuse põhimõtetest. Loodusõpetust, inimeseõpetust, matemaatikat ja keeli õpetatakse ka lõimitult projektõppe vormis. Igasse projekti on võimalusel lõimitud ka kunsti- ja tööõpetust. Projektid kestavad 5-7 nädalat ning lähtuvad kooli kesketest teemadest. Projektõpe annab õpilastele võimaluse tegeleda teemadega põhjalikult, luues seoseid ja andes süsteemseid teadmisi. Tähtis on õpilaste aktiivsus õppeprotsessis ning õpetatava seotus igapäevaeluga. Ainetundide ja projektõppe kõrval õpetatakse Tallinna Avatud Koolis lõimitult kunsti ja tööõpetust (**loovustund**) ning eraldi ainetena **muusikat** ja **liikumisõpetust**. Kord nädalas on õpilastel kontaktõpetaja tund (**KÕP-tund**), kus tegeletakse sotsiaalse ja emotsionaalse arengu teemadega, arutatakse päevakajalisi küsimusi või käsitletakse muid olulisi õppetöö teemasid. Esimeses kooliastmes alustatakse koolipäevi/-nädalaid hommikuringiga.

II kooliastmes koosneb koolipäev **ainetundidest** ja **projektõppe tundidest**. Ainetundides keskendudakse matemaatikale, keeltele ja kirjandusele, loodusõpetusele, ajaloole ja ühiskonnaõpetusele. Loodusõpetust, ajalugu, inimeseõpetust, matemaatikat, keeli ja kirjandust õpetatakse ka lõimitult projektõppe vormis. Projektidesse on võimalusel lõimitud ka kunsti ja tehnoloogiaõpetust. Ainetundide ja projektõppe kõrval õpetatakse Tallinna Avatud Koolis **loovusaineid** (kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö/kodundus) ning eraldi **muusikat, liikumisõpetust** ja matemaatikaga tihedalt seotud **programmeerimist**. Igal nädalal on õpilastel üks kontaktõpetaja tund (**KÕP-tund**), kus tegeletakse sotsiaalse ja emotsionaalse arengu teemadega, arutatakse päevakajalisi küsimusi või käsitletakse muid olulisi õppetöö teemasid.

III kooliastmes koosneb koolipäev **ainetundidest, projektõppe tundidest ning praktikumidest**. Ainetundides keskendutakse matemaatikale, keeltele ja kirjandusele, loodus- ja sotsiaalteadustele. Loodusaineid, sotsiaalseid, keeli ja kirjandust õpitakse ka lõimitult projektõppe vormis. Lisaks on projektidesse lõimitud kunsti, muusika-, liikumis- ja tehnoloogiaõpetust. Ainetundide ja projektõppe kõrval toimuvad Tallinna Avatud Kooli III kooliastmes **praktikumid**. Iga poolaasta alguses valivad õpilased praktikumide valikust endale praktikumid, milles osalevad. Tallinna Avatud Koolis pakutavad praktikumid on jaotatud kolme kategooriasse: keeled, teadus, kunstid. Praktikumides osalemine on kohustuslik ja nendes on erinevate valdkondade õpitulemusi ning võtmepädevusi. Osad praktikumid viiakse läbi koostöös kooliväliste partneritega. Praktikumi õpigrupis on kuni 24 õpilast ning need toimuvad üks kord nädalas topelttunnina. III kooliastmes on õpilastel igal nädalal **mentortund**, kus tegeletakse sotsiaalse ja emotsionaalse arengu teemadega, arutatakse päevakajalisi küsimusi või käsitletakse muid olulisi õppetöö teemasid (sh teadliku praktikumide valimise ning loovtöö koostamise toetamine).

Tallinna Avatud Kooli õpilased alustavad 1. klassist kahe keele - **eesti ja inglise keele** - õppimist **lõimitud aine- ja keeleõppe (sh keelekümluse) põhimõtteid järgides**. See tähendab, et erineva emakeelega õpilased õpivad keeli koos. Kolmas keel ehk **B-võõrkeel** lisandub 2. klassis.

B-võõrkeele valib õpilane ise. Koolipäeva ülesehituses on arvestatud **kogupäevakooli** põhimõtteid. **Tallinna Avatud Kool avatakse hommikul kell 8.30 ja tunnid algavad kell 9.00.** Koolipäeval on huvilistel võimalik osaleda ka koolimajas toimuvates huviringides.

I kooliastmes toimub hommikul või nädala alguses **hommikuring**, kus elatakse sisse koolipäeva, vaadatakse üle algava nädala ja/või päeva eesmärgid. Koolipäev on üles ehitatud nii, et **kahe pikema õppetsükli vahel on 60-minutiline paus**, mille jooksul käivad õpilased **õues** ning **söövad lõunat**. Õppetööle järgnevad **pikapäevarühm ja huviringid**. I kooliastmes luuakse õpilastele võimalusi iseseisvaks õppimiseks (nt regulaarsed iseseisva õppimise päevad).

II kooliastmes toimub koolipäeva keskel **60-minutiline vahetund**, mille jooksul käivad õpilased õues ning söövad lõunat. Koolipäeval on huvilistel võimalik osaleda huviringides. II kooliastmes on üks koolipäev nädalas iseseisva õppimise päev. Koolipäev lõpeb hiljemalt 15:30.

III kooliastmes toimub koolipäeva keskel **60-minutiline vahetund** ehk proaeg, mille jooksul õpilased söövad lõunat ning puhkavad, vajadusel ja soovi korral tegutsevad iseseisvalt õppeotöga. Koolipäev lõpeb hiljemalt 15:50.

Õppetunnid (ainetunnid, projektõppe tunnid ja praktikumid) toimuvad koolis või väljaspool kooli, näiteks ekskursiooni või õppekäiguna. Õpetajad planeerivad õppetunnid ning ekskursioonid ja õppekäigud õppeaasta alguses; lisavad need oma töökavadesse, arvestusega, et õppekäigud ei ületaks lubatud nädalakoormust ja toimuksid õppeaasta sees.

3.1. Tunnijaotusplaani õppeainete ja klasside

Tallinna Avatud Kooli nädala tunnikoormused on:

- 1. klassis 20 tundi,
- 2. klassis 23 tundi,
- 3. klassis 25 tundi,
- 4. klassis 25 tundi,
- 5. klassis on 28 tundi,
- 6. klassis on 30 tundi,
- 7. klassis on 30 tundi,
- 8. klassis on 32 tundi,
- 9. klassis on 32 tundi.

Lähtuvalt kooli eripärast ja õppekorraldusest on Tallinna Avatud Koolis õpitavad õppeained jaotatud viide valdkonda: keeled ja kirjandus, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed ja loovained.

Tallinna Avatud Kool on suunanud riiklikult ettenähtud **reservitunnid** võõrkeelte, matemaatika, loodusõpetuse, inimeseõpetuse ja tehnoloogia õpetamisele, et tagada kooli õppekava eesmärkide sisuline täitmine ning meie haridusfilosoofiast lähtuv eripära.

- Meie koolis alustatakse B-võõrkeele õppimist juba 2. klassis, kuna meie kogemus on näidanud, et varajane keeleõpe annab parimaid tulemusi. Lisaks õpivad 5.–6. klassi õpilased inglise keeles programmeerimist, et arendada tänapäeva ühiskonnas vajalikke keelelisi

oskusi ja digipädevusi. Selleks oleme suunanud 1. ja 2. kooliastmes võõrkeelte õpetamiseks kokku 7 reservtundi. Kolmandas kooliastmes oleme B-võõrkeele soovituslikku tunnimahtu vähendanud samuti eelnevalt nimetatud põhjustel.

- Matemaatika õppe tugevdamiseks oleme 1.–9. klassini suunanud kokku 6 reservtundi, mis võimaldab ühtlustada ainetundide arvu klasside lõikes ning keskenduda süvendatult probleemülesannete lahendamisele ja matemaatikapädevuse mitmekülgsele arendamisele.
- Akadeemilise edu kõrval peab Tallinna Avatud Kool võrdselt oluliseks ka sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamist. Selle terviklikuks ja süsteemseks toetamiseks oleme suunanud inimeseõpetusse 5 reservtundi. Inimeseõpetuse õpitulemusi omandatakse 1.–9. klassini projektõppes ning KÕP- või mentortundides. 7.–9. klassis täiendavad inimeseõpetuse õpet ka praktikumid ja külalistunnid.
- Loodusainete süsteemseks sidumiseks projektõppes oleme 1. ja 2. kooliastmes suunanud kokku 3 reservtundi loodusõpetusse, toetades seeläbi õpilaste uurimusliku ja avastusõppe oskuste kujunemist.
- Kolmandas kooliastmes oleme ühe reservtunni suunanud tehnoloogiaõpetusse, et tagada kõigis klassides ühtlane nädalatundide arv ning võimaldada praktilist ja järjepidevat tehnoloogiaõpet.

Tallinna Avatud Koolis alustatakse B-võõrkeele õppimist juba 2. klassis, lähtudes meie veendumusest ja kogemusest, et varajane keeleõpe toetab tõhusamalt keeleoskuse kujunemist. Keelevaliku protsess toimub 1. klassi kevadel, kui peredele tutvustatakse kooli poolt pakutavaid keeleõppevõimalusi. Valikus on vene keel (nii võõrkeelena kui ka emakeelena) ning hispaania keel. Teadliku valiku toetamiseks viime kevadel läbi ka kõikide keelte proovitunnid. Valiku tegemisel on õpilastele ja nende peredele toeks nii õpilase KÕP-õpetaja, õppejuht kui HEVKO, kes vajadusel ka individuaalselt peresid sel teemal nõustavad. Valiku tegemisel arvestame laste ja perede huide ja soovidega, kuid lõplik otsus rühmade avamise kohta sõltub nii laste arvust kui ka kooli ressurssidest. Keeleõpe toimub rühmades, mis võimaldavad individuaalset lähenemist ja toetavad järjepidevat arengut. Valitud B-võõrkeelt õpitakse kuni 9. klassi lõpuni, mis võimaldab süvitsi minevat keeleõpet ja stabiilset keelekeskkonda.

Tallinna Avatud Kooli I kooliastme tunnijaotusplaan

Tallinna Avatud Kooli I kooliastme tunnijaotusplaan				Tallinna Avatud Kool		
				1. klass	2. klass	3. klass
Aine	RÕK	Reserv	TAva			
Keeled ja kirjandus	22	4	26			
-eesti keel	19			6	7	6
-A-võõrkeel (inglise keel)	3	1	4	1	1	2
-B-võõrkeel (vene või hispaania keel)		3			1	2
- emakeel ja kultuur (B-võõrkeele asemel)					1	2
Matemaatika	10	2	12	4	4	4
Loodusained						
- loodusõpetus	3	1	4	1	1	2
Sotsiaalsained						
- inimeseõpetus ehk KÕP	2	1	3	1	1	1
Loovained						
- loovus (kunst ja tööõpetus)	9		9	3	3	3
- muusikaõpetus	6		6	2	2	2
- liikumisõpetus	8		8	2	3	3

Reserv	8					
KOKKU	67		67	20	23	25

Tallinna Avatud Kooli II kooliastme tunniarvutusplaan

Tallinna Avatud Kooli II kooliastme tunniarvutusplaan				Tallinna Avatud Kool		
Aine	RÕK	Reserv	TAva	4. klass	5. klass	6. klass
Keeled ja kirjandus	27	3	30			
-eesti keel ja kirjandus	15			5	5	5
-A-võõrkeel (inglise keel)	12	3	15	3	2	2
-A-võõrkeel (inglise keel): programmeerimine					1	1
-B-võõrkeel (vene või hispaania keel)				2	2	2
- emakeel ja kultuur (B-võõrkeele asemel)				2	2	2
Matemaatika	13	2	15	5	5	5
Loodusained	7	2	9			
- loodusõpetus	7	2	9	2	3	4
Sotsiaalsained	6	3	9			
- ajalugu	3		3		1	2
- inimeseõpetus e. KÕP	2	3	5	2	2	1

- ühiskonnaõpetus	1		1			1
Loovained						
- loovus (kunst ja tehnoloogia)	8		8	2	3	3
- muusikaõpetus	4		4	2	1	1
- liikumisõpetus	8		8	2	3	3
Reserv	10					
KOKKU	83		83	25	28	30

Tallinna Avatud Kooli III kooliastme tunnijaotusplaan

Tallinna Avatud Kooli III kooliastme tunnijaotusplaan				Tallinna Avatud Kool		
				7. klass	8. klass	9. klass
Ainevaldkond ja õppeained	RÕK	Reserv	TAva			
Keeled ja kirjandus	30		30			
- eesti keel ja kirjandus				4	4	4
-A-võõrkeel (inglise keel)				4	4	4
-B-võõrkeel (vene või hispaania keel)				2	2	2
- emakeel ja kultuur (B-võõrkeele asemel)				2	2	2
Matemaatika	13	2	15	5	5	5
Loodusained	20		20			

- loodusõpetus	2		2	2		
- geograafia	5		5	2	2	1
- bioloogia	5		5	1	2	2
- keemia	4		4		2	2
- füüsika	4		4		2	2
Sotsiaalsained	10	1	11			
- ajalugu	6		6	2	2	2
- inimeseõpetus e. mentorlus	2	1	3	2	1	
- ühiskonnaõpetus	2		2			2
Loovained						
- kunst	3		3	1	1	1
- tehnoloogia	5	1	6	2	2	2
- muusikaõpetus	3		3	1	1	1
- liikumisõpetus	6		6	2	2	2
Reserv	4					
KOKKU	94		94	30	32	32

- Tallinna Avatud Kooli õppekava täitmist toetavad tundide raames toimuvad hommikuring, KÕP- ja mentortund, koolipäeval on huvilistel võimalik osaleda huviringides, toimuvad õpiabitunnid ja pikapäevarühm.

3.2. Kesksete teemade ja lõimingu rakendamine

Kesksete teemad on vahendiks võtme- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks ning õppeainete ja ainevaldkondade omavaheliseks lõiminguks.

Kesksete teemad on ainevaldkondade ülesed ja toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Tallinna Avatud Kooli nelja keskse teema loomisel oleme lähtunud RÕKi läbivatest teemadest, IB õppekava kesksetest küsimustest ja Howard Gardneri kesksetest küsimustest. Keskseid teemasid käsitletakse igal kooliaastal kogu põhikooli vältel.

Tallinna Avatud Kooli neli keskset teemat:

- **Inimeseks olemine** - identiteet, uskumused, väärtused, füüsiline, vaimne ja spirituaalne tervis, suhted, perekonnad, sõbrad, kogukonnad, kultuurid, õigused, kohustused, mis tähendab olla inimene.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus, elukestev õpe ja karjääri planeerimine ning tervis ja ohutus.

- **Aeg ja ruum** - kus me asume ajas, igaühe isiklik ajalugu, kodu, teekonnad, avastused, inimkonna migratsioon, sidemed inimeste ja tsivilisatsioonide vahel, kohalik ja globaalne vaatenurk.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: kultuuriline identiteet, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, väärtused ja kõlblus.

- **Loodus ja tehnoloogia** - loodus ja looduseadused, füüsilise ja bioloogilise maailma seosed inimühiskondadega, teaduslike printsiipide mõistmine, teaduse ja tehnoloogia mõju ühiskonnale ja loodusele.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: keskkond ja jätkusuutlik areng, teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon.

- **Kogukond, ühiskond ja globaalne areng** - kuidas erinevad inimkogukonnad ja organisatsioonid toimivad, mis on nende eesmärgid, kuidas otsuseid tehakse, milline on majandustegevuse mõju inimkonnale ja keskkonnale. Maakeral on piiratud ressursid, millised on

meie õigused ja kohustused nende jagamisel teiste inimeste ja elusolenditega, suhted kogukondade sees ja vahel, võrdsed võimalused, rahu ja konfliktide lahendamine.

Keskne teema sisaldab järgmisi RÕKi läbivaid teemasid: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, keskkond ja jätkusuutlik areng, elukestev õpe ja karjääri planeerimine, väärtused ja kõlblus, teabekeskond, tervis ja ohutus, tehnoloogia ja innovatsioon.

Kesksete teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujunemisel, arvestades kesksete teemade sisu ja eesmäärke;
- projektõppe tundides, kus on lõimitud omavahel loodus- ja sotsiaalsed, matemaatika, keeled ja kirjandus ning võimalusel ka kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö/kodundus;
- klassivälises õppetegevuses (kaasates eksperte ja kogukonda), huviringide tegevuses ning osaledes erinevates koolivälistes projektides;
- kolmanda kooliastme praktikumides;
- kolmandas kooliastmes teostatavas loovtöös;
- kesksed teemad on vahendiks võtmepädevuste saavutamisel.

Õppeainete vahelise sidususe saavutamiseks kirjeldatakse ainetevahelist lõimingut ja projektõpet täpsemalt ainekavades.

Kesksete teemade õpe toetab otseselt ka **karjääriõppe toimumist koolis**. Karjääriõppe toimub koolis võtmepädevuste ning kesksete teemade kaudu õpetajate kavandatud õppeprotsessi käigus. Karjääriõppe teemadest lähtudes tuuakse nii aineõppesse kui projektõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi elulähedasi projekte, kutsutakse külalisõpetajaid ja käiakse õppekäikudel. Kolmanda

kooliastme praktikumide eesmärk on anda noorele võimalus õppida muuhulgas tundma erinevaid ameteid ning seeläbi teha tulevikus teadlikumaid valikuid enda karjääri planeerimisel.

Karjääriõpet toetavad ka 7. klassis toimuvad külalistunnid, kus õpilastel on võimalik kohtuda endale huvipakkuvate ametite esindajate ja põnevate inimestega. Lisaks osalevad Tallinna Avatud Kooli progümnaasiumi õpilased igal aastal töövarjupäeval. 9. klassi õpilasi toetab karjäärivalikute tegemisel 9. klassis läbiviidav karjääriteemaline õpiprojekt. Karjääriinfot edastavad ning õpilasi nõustavad ennekõike KÕP-õpetajad ja mentorid, projekti õpetajad ning sageli ka juhtkond ja tugimeeskond.

Karjääriinfo kättesaadavus tagatakse ennekõike:

- ainetundides;
- ürituste kaudu;
- projektõppes, õppekäikudel, külalistundides ja praktikumides;
- töövarjupäevade korraldamisega;
- arenguestlustel;
- mentori õppegrupi ja individuaalsetel kohtumistel.

3.3. Loovtöö korraldamise põhimõtted

Loovtöö eesmärk Tallinna Avatud Koolis on toetada õpilaste õnnelikuks, aktiivseks ja ettevõtlikuks kodanikuks kasvamist. Loovtöö tegemine on seotud Tallinna Avatud Kooli võtmepädevustega ning arendab õppijate eneseteadlikkust ja ennastjuhtivust. Lisaks panustavad õppijad

loovtööga enda kooli, kogukonna ja maailma arengusse, mille kaudu laieneb nende silmaring ning kasvab teadlik suhestumine neid ümbritseva maailmaga.

Loovtöö Tallinna Avatud Koolis koosneb erinevatest tegevustest ja nende dokumenteerimisest ning analüüsimisest. Õppija koostab loovtöö raames õpimapi või portfoolio, kuhu on koondatud kõikide tegevustega seonduv. **Kolme aasta jooksul läbitakse vähemalt viis tegevust** kolmel teemal (*teemad: silmaring, heaolu ja ekspertsus*). Õppijad saavad oma loovtöö koostamist ise planeerida ja juhtida ning neid toetab seejuures nende valitud mentor.

Iga tegevuse kokkuvõtet tutvustavad õpilased oma mentorile. Kõikide tegevuste dokumentatsiooni ja analüüsid köidab õppija vabas vormis valitud viisil õpimappi, mille esitlemine toimub 8.-9. klassis. Õpimappi esitledes tutvustab õpilane enda tegevusi kuulajatele ning esitleb oma eneseanalüüsi, kus võtab kokku loovtöö kogemuse, analüüsib enda edenemist ja arengut ning annab hinnangu oma tööle.

Loovtöid hindab loovtööde komisjon, kuhu kuuluvad progümnaasiumi mentorid, õppejuht ja koolijuht. Loovtöö hinne kujuneb kolme aasta jooksul tehtud tegevuste kokkuvõtetest, õpimapist ja õpimapi esitlemisest. Loovtööde täpsem hindamine on kirjeldatud Tallinna Avatud Kooli hindamisjuhendis ning loovtöö juhend on üleval kooli kodulehel.

4. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Hindamise eesmärgid on:

- toetada õppija arengut;
- anda tagasisidet õppija õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õppijat sihikindlalt õppima;
- suunata enesehinnangu kujunemist;
- suunata ja toetada õppijat edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- toetada kujundava hindamise ja enesehindamise põhimõtteid kasutades võtmepädevust „tasakaalus isiksus“ (sh RÕKis välja toodud enesemääratluspädevust);
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Tallinna Avatud Koolis rakendatakse **kujundava hindamise põhimõtteid**. Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv suulises või kirjalikus vormis hindamine, mille käigus õpetaja või õpilane analüüsib õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist. Kujundava hindamise abil saab õppija tagasisidet oma arengu, seniste tulemuste ja vajakajäämist ning võtmepädevuste arengu kohta. Iga hindamisperioodi lõpus saab õpilane kirjalikult õpitulemustest lähtuva kokkuvõtva sõnalise tagasiside, mis väljastatakse sõnalise hindamise

tunnistusena. Kujundava hindamise põhjal teisendatakse hinded vajadusel riiklikusse viie palli süsteemi lähtuvalt Tallinna Avatud Kooli hindamisjuhendist (Lisa 8).

Tallinna Avatud Koolist lahkumisel 1.-5. klassi jooksul, teisendatakse sõnaline tagasiside numbrilisteks hinneteks järgnevalt:

- hinne „5” ehk „väga hea”, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid, saavutatud on 90–100% õpitulemustest antud õppeaines;
- hinne „4” ehk „hea”, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, saavutatud on 75–89% õpitulemustest antud õppeaines.
- hinne „3” ehk „rahuldav”, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu, saavutatud on 50–74% õpitulemustest antud õppeaines.
- hinne „2” ehk „puudulik”, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi, saavutatud on 20–49% õpitulemustest antud õppeaines;
- hinne „1” ehk „nõrk”, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub, saavutatud on 0–19% õpitulemustest antud õppeaines.

Õpitulemuste kohta tagasiside andmiseks kasutatakse alates 6. klassi algusest lisaks kujundavale hindamisele ka **protsenthindamist** (0-100%); alla 50% tulemus kuulub uuesti õppimisele ja hindamisele. Protsenthindamine võimaldab õppijat hinnata läbipaistvalt ja paindlikult, vähendades võimalikult palju hindamise negatiivseid psühhosotsiaalseid mõjureid. Protsenthindamine teiseneb riiklikusse viie palli süsteemi järgmiselt:

- 90–100% on võrdne hindegaga „5”;
- 75–89% on võrdne hindegaga „4”;

- 50–74% on võrdne hindegaga „3”;
- 20–49% on võrdne hindegaga „2”;
- 0–19% on võrdne hindegaga „1”.

Õpetaja ülesanne on innustada ja suunata õpilast edasisele õppimisele ning kavandada koostöös õpilastega nii iga perioodi alguses kui ka perioodi kestel jooksvalt edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Üks kujundava hindamise liik – enesehindamine – toimub pidevalt õppeprotsessi käigus vaba vestluse vormis ning kokkulepitud vormis kirjaliku eneseanalüüsina. III kooliastmes on enesehindamine selge osa poolaasta õpitulemuste hindamisest ning käib koos õpetajapoolse peegelduse ja tagasisidega.

Iga projekti ja praktikumi lõpus saab õpilane projekti/praktikumi raporti, mis koosneb projekti õpitulemuste maatriksist ja õpetaja sõnalisest arengukirjeldusest. Tehnoloogiaõpetuses saab õpilane iga mooduli lõpus isikliku kokkuvõtte, mis koosneb õpitulemuste maatriksist ning õpetaja sõnalisest tagasisidest. Et näha keelte ning akadeemiliste oskuste taset, tehakse igal perioodil kokkuvõtvaid töid. Õpilased saavad kaks korda aastas tunnistuse, mis koosneb poolaasta õpitulemuste maatriksist, õpetaja koostatud sõnalisest arengukirjeldusest ja õpilase eneseanalüüsist. Alates 6. klassist on tunnistusel kokkuvõtvad hinded esitletud protsentidena. Täpsem kirjeldus tagasiside andmise süsteemist, hinnangute vaidlustamisest, õpilase järgmisesse klassi üleviimisest ja põhikooli lõpetamisest on täpsemalt kirjas **Tallinna Avatud Kooli hindamisjuhendis**.

4.1. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamise kord Tallinna Avatud Koolis

Käitumist ja hoolsust hinnatakse Tallinna Avatud Koolis kaks korda aastas ning see kajastub õpilase tunnistusel kirjeldava sõnalise hinnanguna.

Lisaks käitumisele ja hoolsusele saab õpilane tagasisidet ka oma sotsiaal-emotsionaalsete oskuste ja õpioskuste kohta.

Käitumist ja hoolsust hindab KÕP-õpetaja/mentor, võttes arvesse enda märkamisi, teiste õpetajate tagasisidet ja õpilase eneseanalüüsi.

Tagasisidestamise eesmärk on:

- anda õpilasele tagasisidet tema sotsiaal-emotsionaalsete ja õpioskuste kohta,
- anda õpilasele tagasisidet tema käitumisele ja hoolsusele,
- suunata õpilast analüüsima ennast isiksusena ning koolipere ja ühiskonna liikmena.

Tagasiside alused:

- Sotsiaal-emotsionaalsete oskuste ja õpioskuste kohta annab õpetaja tagasisidet Tallinna Avatud Kooli viie võtmepädevuse põhjal (iseseisev mõtleja, isikupärane looja, aktiivne õppija, avatud kaaslane, tasakaalus isiksus).
- Hoolsuse tagasisidestamise aluseks on õpilase suhtumine oma õppimisse ja asjadesse, tema pühendumine, töökus ja järjepidevus ülesannete täitmisel.
- Käitumise tagasisidestamise aluseks on hooliv suhtlemine ja kooli kokkulepetest kinnipidamine.

4.2. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus saadud sõnalist tagasisidet ja/või protsenthinnet vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast tagasiside teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

5. Tuge vajavate õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

Tuge vajav õpilane on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes. Muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanemad. Tuge vajava õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib tuge vajav õpilane tavaklassis, pakkudes võimalusel osaliselt õpet väikerühmas. Vajadusel avatakse eriklass neile õpilastele, kellel seda vaja on.

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostame õpilasele riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava. Individuaalne õppekava koostatakse ka koduõppel õppivatele õpilastele.

Tallinna Avatud Koolis peame väga oluliseks iga õpilase võimetekohast arengut. Tallinna Avatud Koolis märgatakse iga lapse individuaalseid vajadusi ja kaardistatakse vajalikud koostöövõimalused tugisüsteemi spetsialistide, klassijuhataja ja/või teiste õpetajatega. Valitakse sobivad õppemeetodid ning vajadusel korraldatakse diferentseeritud õpet. Esmaseks toevajaduse märkajaks on Tallinna Avatud Koolis lapsega kokku puutuv KÕP-õpetaja või mentor ning aineõpetaja. Toevajaduse ilmnemisel saab ka lapsevanem ise pöörduda oma lapse KÕP-õpetaja/mentori ning kooli HEVKO ehk hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori poole. Kõikide õpilaste arengu jälgimisel, toetamisel ja

individuaalsete vajaduste märkamisel on suur roll HEVKO-l. Tallinna Avatud Koolis osaleb HEVKO aktiivselt õppeprotsessis koos õpetajatega. Oluline osa HEVKO tööst on õpilaste jälgimine klassiruumis, õppe- või käitumisraskuste võimalikult varajane märkamine. Varajane märkamine ja asjakohane sekkumine ennetavad erivajaduse süvenemist ja teiste raskuste lisandumist. HEVKO teeb tihedat koostööd õpetajatega, nõustab ning toetab neid.

Kõikidele õpilastele, kelle puhul märkame ajutist või püsivat toevajadust, avatakse kooli HEVKO poolt individuaalse arengu jälgimise kaart ehk IAJK. Individuaalse arengu jälgimise kaardi avamisest teavitatakse peret ning seda täidavad kõik lapsega kokku puutuvad töötajad kahel korral õppeaastas. Individuaalse arengu jälgimise kaarti jagatakse pere ning kõigi töötajatega, kes õpilasega tööd teevad (sh KÕP-õpetaja, mentor, aineõpetajad ning tugispetsialistid). Dokumendile tehakse märkmeid õpilase toimetuleku ning toevajaduste kohta, samuti tehakse kaardile märged kohandustest, mida õpilasele koolipäeva jooksul tehakse.

Tuge vajavate õpilaste paremaks kaasamiseks on vajaduspõhiselt I kooliastmes ja osaliselt ka II kooliastmes klassis lisaks õpetajale ka abiõpetaja. Mõnes aines või õppetegevuses edasijõudnumaid õpilasi kaasatakse õppeprotsessis teiste õpilaste juhendamisse ja neile luuakse võimalused oma annete paremaks arendamiseks. Õpilase nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgil toimuvad vajadusel koolis õpilaste arenguestlused, ainealased konsultatsioonid, õpiabirühmad ning pikapäevarühmad.

Õppeaasta alguses planeeritakse ära tugiteenuste pakkumine (sh õpiabi, tugispetsialistide regulaarne teenus, [liit-]eriklasside moodustamine) ning see toimub pere ja kooli koostöös.

1. klassis kohtuvad tugimeeskonna liikmed vastavalt vajadusele kõigi õpilastega, kaasates vajadusel kooliväliseid spetsialiste Tallinna Õppenõustamiskeskusest.

Õpilastele, kes liituvad Tallinna Avatud Kooliga ning vajavad eesti keele täiendavaks õppeks tuge, pakutakse õppeaasta alguses keeleintensiivi tunde. Keeleintensiivi tundide raames pakutakse kokkulepitud mahus eesti keele õpet väikeses rühmas. Keeleintensiivi kestus määratakse vastavalt õpilaste keeleõppe vajadusele. Õpilastele, kelle emakeel ei ole eesti keel, on põhiliseks keeleõppe toeks ainetundides lõimitud aine- ja keeleõppe metoodika. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava ühes või mitmes õppeaines.

Andekate õpilaste õpetamisel lähtutakse õpilase individuaalsusest. Andekus võib avalduda õpilasel nii ühes või mitmes õppeaines kui ka aineteüleselt. Ainealase või spetsiifilise andekuse korral on võimalik koostada õpilasele individuaalne õppekava, kaasates vajaduspõhiselt kooliväliseid asutusi (spordikeskuseid, teadusringe jms). Andekatel õpilastel on võimalus osaleda olümpiaadidel ning õpilaskonkurentidel. Andekatele õpilastele avatakse samuti individuaalse arengu jälgimise kaart ning vajadusel koostatakse koostöös perega õpilasele teistega võrreldes kõrgendatud õpitulemused.

Tugimeeskonda kuuluvad ka psühholoog, sotsiaalpedagoog ja eripedagoog. Teenused on õppijatele tagatud võimalusel nende emakeeles. Logopeedi teenuse tagamiseks on sõlmitud koostöölepingud kooliväliste spetsialistidega. Lisaks on vajaduspõhiselt aineõpetajaid aitas abiõpetajad. Abiõpetaja tundides olemist koordineerib HEVKO.

Tugiteenuste eesmärgiks Tallinna Avatud Koolis on toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi. Tugispetsialistidest töötavad Tallinna Avatud Koolis eripedagoog, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog ning tagatud on logopeedi teenus. Tallinna Avatud Koolis pakutakse kõiki teenuseid nii regulaarselt kui ka vajaduspõhiselt.

Tugiteenuste pakkumine toimub koolipäeva jooksul, eelistatavalt ainetundide ajast. Tuge vajava õpilase puhul on esmaseks eesmärgiks arengu toetamine ja õpilase toimetuleku parandamine läbi tugiteenuste. Seega, regulaarse teenuse puhul vabastatakse õpilane ainetunnist ilma kohustuseta antud tunni materjal iseseisvalt järele õppida. Teenuse regulaarsusest ja toimumise ajast teavitab aineõpetajaid kindel tugispetsialist, kes õpilasele teenust pakub. Õpetaja märgib õpilase puudumise Stuudiumi e-päevikusse kui “vabastatud”. Vajaduspõhiselt ning kiirete olukordade lahendamiseks võib tugispetsialist võtta õpilast ainetunnist ka ette teatamata. Pikema puudumise korral koostatakse vajadusel koostöös kooli HEVKOga õpilasele individuaalne õppekava. Vajadus määratakse koostöös pere ja aineõpetaja(te)ga.

Kool pakub tuge vajavate õpilaste abistamiseks kolme liiki tuge:

Üldine tugi:

- eripärast lähtuvalt individuaalne juhendamine ja sobiv õppevara, võimaldades õpilasel kogeda eduelamust ja säilitada õpimotivatsiooni;
- diferentseeritud õpetamine (nt erineva raskusastmega ülesanded, lisavahendi kasutamise võimalus õpilasele, rohkem aega teadmiste ja oskuste omandamiseks jm);
- abiõpetaja on toeks tuge vajavatele õpilastele;
- õpiabitunnid individuaalselt või rühmas (tunni eesmärk on pakkuda õpilasele regulaarset organiseeritud tegevust mingis konkreetses õppeaines väljaspool õppetunde);
- tugispetsialisti teenus koostöös tugimeeskonnaga, sh psühholoogiline, sotsiaalpedagoogiline, eripedagoogiline ja logopeediline;
- konsultatsiooni- ja järeleaitamistunnid, mille eesmärk on pakkuda õpilasele täiendavat abi või toetada õpilast, kellel on tekkinud ajutisi raskusi õpitulemuste saavutamisel (nt pikem puudumine haiguse tõttu või kodustel põhjustel). Tunde viib läbi õpilase õpetaja;
- individuaalse õppekava rakendamine;

- individuaalse käitumise tugikava rakendamine (õpilase jaoks koostatud kirjalik kokkulepe, mis loob talle tingimused käitumuslike probleemide ületamiseks ja sotsiaalsete oskuste arendamiseks);
- õppetöö toimub erinevates õppijat toetavates õpperühmades.

Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge.

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja osaajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- õpet eriklassis.

Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;
- osaajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

6. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ning nõustamise korraldus

Tallinna Avatud Kool peab väga oluliseks tihedat koostööd lastevanematega. Lastevanemaid teavitatakse koolitöö korraldusest ja hindamispõhimõtetest iga kooliaasta algul. Õpilane ja lapsevanem saavad tagasisidet õpilase arengu ja koolis toimetuleku kohta vestlustes kontaktõpetaja või mentoriga (vajadusel ka teiste õpetajatega), toimuvate arenguveestluste ning Stuudiumi vahendusel. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta saab teavet Stuudiumi vahendusel, kooli kodulehelt, klassitundides ning lastevanemate koosolekutelt. Lastevanemate teadlikkuse tõstmiseks toimuvad regulaarsed Tallinna Avatud Kooli vanematekooli seminarid ja koolitused. Vajadusel leitakse võimalused erivajadusega õpilase vanemate nõustamiseks.

Peamisteks koostöövormideks peredega on:

- üldkoosolekud;
- klassikoosolekud;
- õpetaja ja lapsevanema vaheline vahetu igapäevane suhtlemine;
- suhtlus Stuudiumi kaudu või e-kirja teel;
- perevestlused ja arenguveestlused;
- osalemine kooli sündmustel;
- osalemine Tallinna Avatud Kooli vanematekooli seminaridel ja koolitustel;
- osalemine kooli hoolekogu töös;
- osalemine kooli vanematekogu töös;
- osalemine õppeprotsessis (nt avatud tunnid, külalistunnid, projektide juhendamine).

Lapsevanemad on alati oodatud soovi korral tunde vaatama ja külalistunde andma, leppides eelnevalt õpetajaga kokku tunnivaatluse või külalistunni aja ja eesmärgid.

7. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Tallinna Avatud Kooli toimimise üks aluseid on õpetajatevaheline tihe koostöö. Õppetööd planeeritakse ja tööplaane koostatakse sama klassi õpetajate poolt koostöös.

Õpetaja töökava on dokument, mille alusel planeeritakse igale klassile teemade käsitlemist nädalase täpsusega, ainetevahelist lõimingut ning hindamist. Töökava koostamise aluseks on vastava valdkonna ainekavad. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale, õpitavaid teemasid ja õppesisu. Õpetajad teevad aasta töökava ühiselt enne õppeaasta algust. Tööplaanid vaadatakse üle ja kohandatakse regulaarselt igal nädalal ja põhjalikumalt enne iga uut perioodi, et tagada paindlik ja õpilaste vajadustest lähtuv tegevusplaan.

Õpetajad teevad igapäevaselt tihedat koostööd omavahel ja juhtkonnaga.

- Klassi ühelt õpetajal teisele üle andes jagavad õpetajad üksteisega igapäevaselt vajalikku õppetöö ja õpilastega seotud informatsiooni.
- Kord nädalas toimuvad ühe lennu KÕP-õpetajate/mentorite koostöökoosolekud, kus vaadatakse üle nädala tegevusplaan ning arutatakse parajasti olulisi teemasid. Vajadusel kaasatakse koosolekutele ka selle lennu aineõpetajaid.
- Kord nädalas on Tallinna Avatud Kooli meeskonnaaeg, mil toimuvad koolitused või töökoosolekud, kus arutatakse õppetööga seotud küsimusi ning planeeritakse tulevasi sündmusi.

- Juhtkonnaliikmed toetavad õpetajaid tunnivaatluste, tagasisidevestluste ning üks-ühele kohtumistega.

8. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Tallinna Avatud Kooli **õppekava** on **elav dokument**, mida vaadatakse iga-aastaselt üle ning arendatakse vastavalt vajadusele edasi, võttes aluseks RÕKi, rahvusvahelised haridusuuringud ja õppekavad, kooli arengukava, kooli kogemuse ja ressursid, kooli kolme osapoole – õpilaste, õpetajate ja vanemate – vahelised kokkulepped.

Õppekava koostamisel ja arendamisel osalevad kõik õpetajad. Lisaks kaasame valdkonna eksperte. Kooli juhtkond koostöös õpetajatega jälgib ainekavade sobivust ning vajadusel algatab nende uuendamise või täiendamise. Muudatused kooli õppekavas kinnitab koolipidaja ning enne kinnitamist esitatakse õppekava arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasparlamendile, õppenõukogule ja vanematekogule.

Kooli õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtume järgmistest **põhimõtetest**:

- **Peegeldab reaalsust.** Õppekava peegeldab reaalsust, reaalselt maailma. Suured ideed on seostatud last ümbritseva maailmaga.
- **Inspireeriv.** Õppesisu on inspireeriv, huvitav, eluline.
- **Keskendub olulisele.** Õppekava loomisel keskendume olulisele, kesksetele ideedele.
- **Pedagoogiliselt loogiline ja tõendus põhine.** Lähtume nii lapse kognitiivsest, emotsionaalsest, sotsiaalsest ja füüsilisest arengust kui ka aine(valdkonna) omandamise loogikast.
- **Teostatav.** Õppekava on teostatav ehk selge, arusaadav, praktiline. Teame, kuidas ideid rakendada ja mille põhjal tulemust hindame. Õppekava on kirjeldav ja mõju on nähtav.

- **Elav.** Õppekava on elav, täiendatav, uuenev. Õpilased ja õpetajad teevad valikuid koos.
- **Igapäevase töö aluseks.** Õppekava on Tallinna Avatud Kooli õpetajate töödokument. Selles on kõiki tööosasid põhjalikult kirjeldatud ning ülesehitus toetab õppekava töödokumendina kasutamist.

9. Kogukonna kaasamine Tallinna Avatud Koolis

Tallinna Avatud Kool on **kogukonnakool**, mis on tihedalt seotud oma õpilaste, perede ja laiema Põhja-Tallinna kogukonnaga, luues tugeva sideme kooli, kodu ja ümbruse vahel. Kogukonnakoolil on oluline roll laste ja noorte terviklikus arengus. Kogukonna kaasamine Tallinna Avatud Koolis toimub mitmel erineval viisil ning lapsevanemal on võimalus oma lapse arengusse panustada erinevatel tasanditel.

9.1. Lapsevanema kaasamine ja roll

Lapse õppimise toetamiseks on väga oluline lapsevanemate huvi oma lapse õpingute, huvide ja enesetunde vastu. Mitmetes haridusuuringutes nimetatakse vanemate kaasatust üheks muutuste elluviimise peamiseks jõuks ning perede osalemine koolielus on teadlaste sõnul laste enesekindluse ning motivatsiooni, aga ka õpitulemuste ja koolitöös osalemisega, tugevas positiivses korrelatsioonis.*

Oma lapse kooliedusse panustamisel on kolm tasandit: **lapse tasand, klassi tasand, kooli tasand**. Iga vanem saab valida endale sobiva tasandi, kuid soovitame alustada oma lapse tasandilt ning seejärel vastavalt oma huvidele ja jõudlusele panustama klassi või kooli tasandil.

1. Lapse tasand keskendub lapse tegemiste ja koolikogemuse vastu huvi tundmisele, tema õppeprotsessiga kursis olemisele ning järjepidevale toetamisele. Sellel tasandil panustades on soovitatav, et vanem loeks lapsega koos vähemalt 15–20 minutit päevas, tagaks kodus vaikse ja sobiva õppimise koha, jälgiks regulaarselt kooli poolt jagatavat tagasisidet ning toetaks last aktiivse kuulamise ja julgustusega.

2. Klassi tasand keskendub toetava ja sisuka õpikeskkonna loomisele lapse klassis. Vanemal on võimalus soovi korral panustada klassiellu, osaledes projektides, õppekäikudel või muudes kooliga seotud õppetegevustes, kooskõlastades oma panuse klassi õpetajatega.

3. Kooli tasandil on vanematel võimalus panustada kooli arengusse osaledes töörühmades, hoolekogus või vanematekogus. Sellel tasandil kaasa lüües saab toetada ka ülekooliliste sündmuste korraldamist ning aidata kaasa Tallinna Avatud Kooli traditsioonide hoidmisele ja edendamisele

Võimalused, millega kool omalt poolt loob tingimused vanemate kaasamiseks:

1. hoiame vanemaid kursis lapse edenemisega koolis (kohtumiste, arenguveestluste ja jooksvalt e-päeviku abil);
2. loome avatud õppekorralduse, kus vanemad on alati teretulnud tunde külastama ja nendesse panustama (osalema eksperdina projektõppes, andma külalistunde, andma asendustunde, tulema kaasa õppekäigule vms);
3. pakume igakülgset infot kooli õppekava, oodatavate õpitulemuste ja kasutatavate meetodite kohta;
4. koolis on aktiivne vanematekogu ja aktiivne hoolekogu;
5. pakume ruume ja koolipersonali kaasabi vanemate omavahelise koostöö edendamiseks;
6. pakume vanematele seminare ja loenguid laste kasvatuse ning hariduse teemal;
7. küsime vanematelt regulaarselt tagasisidet ning arvestame sellega erinevate otsuste tegemisel;

8. teavitame vanemaid alati koolis toimuvatest üritustest ning kaasame neid korraldusse;
9. leiame aega kõigi vanematega kohtumiseks ja vestlemiseks, et võimalikke koostöökohti leida;
10. loome struktuuri, milles vanematel oleks lihtne endale sobiv panustamise võimalus leida.

* Kalina, J ja Šteha, B. (2010). Advantages and conditions for effective teacher-parent co-operation. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 4923-4927. www.sciencedirect.com

Smith, J., Kuzmin, C.A., De Pedro, K. ja Wohlstetter, P. Family Engagement in Education. Seven Principles for Success. National Resource Center on Charter School.

<https://www.uscrossier.org/ceg/wp-content/uploads/publications/Family-Engagement-in-Education.pdf>

Page, S., Sullivan, R. ja Thomas, L.(2011) Handbook on Family and Community Engagement. Academic Development Institute. <https://www.schoolcommunitynetwork.org/downloads/FACEHandbook.pdf>

Hill, N. E. ja Craft, S. A. (2003) Parent school involvement and school performance: Mediated pathways among socioeconomically comparable African American and Etno-American families. *Journal of Educational Psychology*, 95(1), 74-83.

10. Tallinna Avatud Kooli õppekava tulevased lisad

LISA 1. I, II ja III kooliastme projektid

LISA 2. Keele ja kirjanduse ainekava I-III kooliastmes

LISA 3. Võõrkeelte ainekava I-III kooliastmes

LISA 4. Matemaatika ainekava I-III kooliastmes

LISA 5. Loodusainete ainekava I-III kooliastmes

LISA 6. Sotsiaalsainete ainekava I-III kooliastmes

LISA 7. Loovainete ainekava I-III kooliastmes

LISA 8. Tallinna Avatud Kooli hindamisjuhend